

ELDFLUGUR

THE LIBRARY

THE UNIVERSITY OF
BRITISH COLUMBIA

Gift

Mr. & Mrs. G. Stefansson

Til Ragnars Stefánssonar.

Med vinsemd. og bestu óskum.

frá

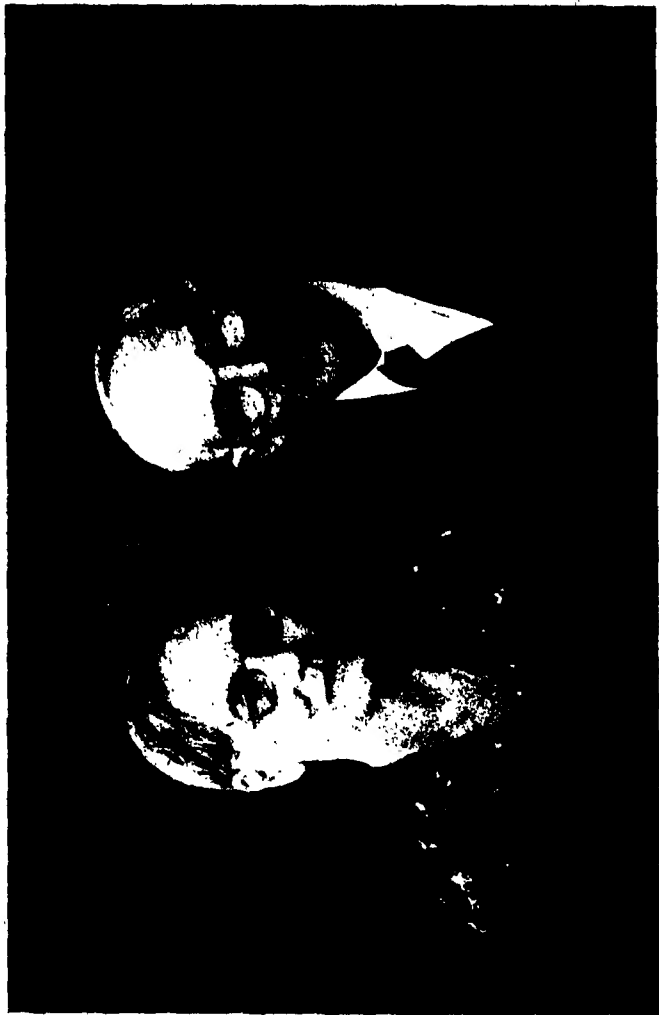
Vígfiysi.

ELDFLUGUR

Af þessari bók eru prentuð
eitt hundrað tölusett eintök,
og er þetta númer **29**

Vilborg og Vigfus J. Guttormsson

VIGFÚS J. GUTTORMSSON

ELDFLUGUR

WINNIPEG

PRENTAÐ Á KOSTNAÐ HÖFUNDARINS

1947

MINNI ELSKULEGU
EIGINKONU
VILBORGU GUTTORMSSON
ERU ÞESSI LJÓÐMÆLI
TILEINKUÐ
AF HÖFUNDINUM

FUCLINN MINN

Þú litli fugl á grænni grein,
þér gleðin ávalt skín.
Svo ástar-blið og engil-hrein
mér ómar röddin þín.

Þú sífelt unir sæll á grein
og syngur hrygð á braut;
þín lund er frjáls og himin-hrein
og hræðist enga þraut.

Þú litli fugl í limi felst,
þitt líf er jafnan sætt.
Mér finnst þú geta huggað helst
og huga mínum bætt.

Ó, láttu kvaka lítinn háls
þitt ljúfa' og þýða mál
Að heyra kvak þitt, fuglinn frjáls,
Það friðar mína sál.

Og þegar öll er hreyfing hætt
og húmið nálgast rótt,
þá heyri eg þig syngja sætt
og segja: góða nótt.

BERNSKU MINNING

Þig sífellt man eg, sæla æsku tíð,
er saklaus friður bjó í muna hreinum,
og unaðs stund mér færðu blómin frið,
og fugla skarinn söng í viðargreinum.

Eg man það, hversu blómin blið og smá
þau brostu hrein mót sól á morgunstuðu,
og hvað þau voru saklaus þá ég sá,
á svásum beði þau sér glaðvær undu.

Þá var eg blóm, þó blóm ei væri eins,
eg bar þá enga sorg né raun í hjarta,
þá var eg sæll og mintist einkis meins,
og mér fanst þá ei sæmilegt að kvarta.

Og margoft sat eg sælum blómum hjá
um sumárdag og hlýddi' á fúgla róminn.
Og sólargeislar sælli heimi frá
mér sögðu' að lifa glaður eins og blómin.

En frostið kom og feldi jarðar skraut,
og fögru blómin hnigu, bleik á litinn.
Og fuglaskarinn flýtti sér á braut,
þeir flugu, og eg heyrði aðeins þytinn.

Nú lít eg yfir liðna æsku tíð.
sem lifað hefi eg sáll á meðal blóma.
Eg sé að alt er umbreyting og stríð
og alt á minnir baráttuna tóma.

Þó liðin séu æsku árin mín,
þá er svo margt frá þeim, sem hjá mér geymist.
Og aldrei þar til ævistundin dvín
sú unaðs-minning huga mínum gleymist.

SUMAR MORGUNN

Nú ljómar himins blessuð blíða
og brósir alt í kringum mann,
nú batnar hagur lands og lýða,
og lífið prísar skaparann.
Alt gleðst og fagnar létt í lund,
sem lifir þessa morgun stund.

Nú hefur fugl í frjóvgum lundi
sitt fagra sumarmorguns kvak.
Nú lækkar bára á breiðu sundi
og blæsins léttist andartak.
Nú lofar guð hvert lifnað strá,
sem lífið vakti dauða frá.

Ó, vertu sumars blessuð bliða
með blómskrúð þitt mér ávalt hjá.
Þú færir björg í bygðir lýða.
og bjargar hungursdauða frá.
Nú vetrarkuldans brotna bönd,
er breiðist þú um höf og lönd.

GAMLÁRSKVÖLD

Far vel á braut, þú gamla, góða ár,
þín glaða, bjarta sól er runnin undir,
far vel með gleði, bros og brennheit tár,
og bestu þakkir fyrir liðnar stundir.
Eg sé hvað tíminn hratt á brott þig ber,
eg bléssa þig og geymi' í fersku minni.
Og þegar síðsta kvöldið kyrlátt þver,
þig kveðja skal sem bróður hinsta sinni.

Á SÓLARVÆNGJUM

Á sólarvængjum svíf þú, mærin bliða,
í sæluþ friði, hvert um fold þig ber,
í gegnum þraut svo ljúft þér gangi að liða
sem ljóssins engill beri' á örmum sér.

Ó, vertu sífellt sæl um þína daga
og sælli' en allt, sem finst í þessum heim,
og frá þér enginn friðinn megni' að draga,
né farga þínum dýra hjartans seim.

Þig ávalt flýi allur heimsins voði,
og aldrei hnekki lygi, svik né tál,
þér skíni yfir fagur friðar-boði,
sem frið og gleði veiti þinni sál.

A lífsins vegi lánið bregðist elgi.
Þig löngum styðji hjartans vinur kær.
Og alls kyns blessun aukist dag frá degi,
en dimmir skuggar þokist stöðugt fjær.

BIÐILLINN

Ef kemur einn, sem óskar þig að fá,
en ekki virðist gulli' og silfri hlaðinn,
þá er það vandi, að vísa þonum frá,
því verri getur komið þar í staðinn.

Þið munuð kjósa flestar friðan hal
með fagran svip og gæfulegan hnakkann.
Eg láí' ei stúlku, þó hún vandi val
og vilji engan freknóttan né skakkan.

Eg veit að dreng með kostum kjósið þið,
með kjark og trygð, sem skamtast ei úr hnefa.
en engan sauð, sem hangir húsgang við,
og heimili' ykkur aldrei tekst að gefa.

Eg veit að hver, sem virða ykkur kann,
ei vildi spilla gæfu ungra fljóða.
Þið munið það, að eiga engan mann,
sem ekki hefir mikið gott að bjóða.

MORGUNLJÓÐ

Ó, blessuð vertu, blíða morgunstund,
sem blíðkar mann og hressir þunga lund,
og vekur líf með þreki' og nýjum þrótt,
og þjáning hrekur burt með dimmri nótt.

Þinn dýrðar-röðull sendir geisla sinn,
af svefni vekur dapran anda minn
og kveður mál, að varpa vetrar blund,
er vorsins ljómar fögur morgunstund.

Ó, blessuð vertu, bjarta morgunstund,
sem bætir alt og græðir hverja und.
Þú bendir mér að lyfta hug til hans.
sem huggar best og læknar sálu manns.

ÞORSTEINN ERLINGSSON

Hve margsinnis vildi ég lesa þín ljóð
og læra' af þeim meira og fleira,
hver einasta vísa er frumleg og fróð,
mig fýsir þinn boðskap að heyra.
Eg finn það og les alt í "Þyrnunum" þínum,
sem þekkast er skoðun og hugsunum mínum.

SUMARKOMA

Velkomið sólfagra sumarið bliða.
Sólgeislum baðast nú lifnandi grund.
Opnaðu líknandi faðminn þinn friða,
faðmaðu alt, sem að vaknar af blund,
heilsaðu öllu með ástríkum kossi,
æskunnar tendraðu geislandi bál,
kærleikans eld skaltu kynda svo blossi,
kvikna hann láttu í mannanna sál.

Gefðu oss björtustu bjargræðis daga,
batnandi lífskjör og dvinandi stríð,
inndæla, fagra og frjósama haga,
fögnuð og hugrekki öreiga lýð;
gef þú að heimur af lífsgleði ljómi,
lífsgjafi alheims, þá með oss þú býrð.
Sólin þin ljómandi' og lifnandi blómi
leiði vorn huga í eilífa dýrð.

SÓLARLAG

Ei neitt svo fagurt finst í þessum heimi
sem friðsælt kvöld, er sól að viði rennur,
þá aftanroðans bál á himni brennur
og birtir dýrð í ómælandi geimi.
Ó, hversu lokkar andans sjónir allar
sá undra ljómi, þegar degi hallar.

Nú fær að líta drottins dýrðar veldi
mitt dauðlegt auga, þegar sól er hnigin.
Að kveðja fold og fljúga yfir skýin,
eg feginn vildi' á þessu dýrðar kveldi,
á ljóssins vængjum líða' um alla geima,
í ljóssins ríki vil eg eiga heima.

SUMARKVEÐJA

Kvatt, hefir sumar. Mín sál fyllist kviða.
Sæluðu dagarnir liðnir á brott.
Sést það í vestri með ljósgeislum liða.
Lof sé því fyrir alt blessað og gott.
Syrtir af nóttu, þá sól fer að lækka.
Sofnað er blómskrúð og prýðir ei meir,
stöðugt í lundinum laufkrónur fækka,
litprúður fifillinn visnar og deyr.

Liðið er sumarið, sólfagra, blíða,
svalviðrið nálgast með frosti og hrið,
dagsgeislar bjartir af loftinu liða,
ljómar við hafflötinn kvöldsólin blíð.
Kveð eg með söknuði síðasta daginn,
sárt er að mega ei dvelja þér hjá.
Komdu fljótt aftur með blómin og blæinn,
blessaða sumar — þér fagna eg þá.

GJALDÞROTA KAUPMAÐUR

Ó, herra trúr! hve hart er það,
sem heimsins þrælar líða,
að mega einlægt standa' í stað
ög strita fullur kviða,
og hafa í þá hörmung lent,
að hljóta varla nokkurt cent,
og nær því nakinn skríða.

Eg hefi þrælað mér um megn
um mína ævidaga,
og mæddur orðinn Mammons þegn
— en mörgum betri' að raga.
Og því er nú minn þreytti haus
af þrælum sagður ærulaus —
og við það versnar saga.

Nú hefi' eg lengi' um hðna tíð
við lýðinn þurft að stríða,
og einlægt tapað, ár og síð,
og orðið sult að líða.
Og ópolandi alt er hér,
því allir kjaftar bölvu mér
og mig svo niður niða.

Að visu sel eg sumum dýrt,
já, svo úr hófi gengur.
En þeirra innlegg er svo rýrt
og æði litill fengur.
Og fátækt enga fæst eg um
hjá fjandans bændaræflunum. —
Eg hætti að lána lengur.

Eg hlýt að hugsa meira um mig.
Og menn það skulu vita,
að það er hart að svelta sig
og sjá ei ætan bita.
Og nakinn bæði nótt og dag
við neyðarkjör og sultarhag
eg lifi' og stóðugt strita.

Og alt, sem eg úr bítum ber,
er bölvuð skulda-veita,
því aftur borgar enginn mér,
þá endurgjalds eg leita.
Og búðum loka best er mér,
því beint á hausinn annars fer,
ef ei skal illu beita.

Svo þungur kross sá einatt er,
sem einn eg hlýt að bera,
þá ótal fantar mæta mér
og margt til skammar gera.
Að eiga þessa þræla við
mér þykir ljóta gamanið,
og þeirra' á vegi' að vera.

En hvernig sem eg stel og stel
og stöðugt fólkið kúga,
mér getur aldrei vegnað vel,
þó vaxi centa hrúga,
því ágirnd vex því meir og meir
og magnast æ við sérhvern eyr,
og vill mér bölvun búa.

Mitt arg og pras er ei til neins,
þá ævidagar þverra.
Og mér þá reynast allir eins,
að engir tár mín þerra.
Eg fór við allan frið á mis
og fer svo beint til helvítis,
og á þar enn þá verri.

Og allt mitt rusl er ónýtt hér, —
það engan held eg ginni.
Og bráðum allt til fjandans fer
ur fjárhirslunni minni.
Og fyr en langt um liðið er
hann leitar ef til vill að mér,
— svo eg fer eitthvert sinni.

HARÐSTJÓRINN Í HUNDALESTINNI

Ó, lífseigu dýr, sem að labbið um fold
með lafandi tungur af mæði,
svo mögur og bólgin, því marið er hold,
og merglaus, af ónýtu fæði.
Þau ýlfra og veina af angist og þin,
með andlitin þrútin af harmi.
Þau sanna það hiklaust, að samviska þín
er sofandi' á glötunar barmi.

Því áfram þú keyrir með ólátum þeim,
sem undrun og hneykslunum valda,
þá blóðstorknu hunda, sem bera þig heim
um brautina hrjóstruga' og kalda.
Í hálfmílu fjarlægð má heyra þitt blót
og högginn frá keyrinu langa.
En skepnurnar auglýsa illvirkin ljót,
þá augun úr höfðunum ganga.

Og aldrei þú gefur þeim augnabliks dvöl
frá uppruna sólar til nætur,
ef leggjast þau niður af lúða og kvöl,
þú lemur þau aftur á fætur.

Og vægðar er aldrei að vænta frá þér,
því vonskan í hjartanu svellur.

Og þjakaðar skepnurnar þrælmennið ber,
já, þar til hin síðasta fellur.

Þú heldur að skaparinn heyri ei það,
er hálfdaudu skepnurnar kveina,
og vilji ei sjá þeirra blóðuga það,
og bölvun þér takist að leyna.

En það getur svikið þinn synduga mann,
þá samviskan klagað þig hefur,
því hart er að deila við dómara þann,
sem dóminn að síðustu gefur.

MINNI ÍSLANDS

Nú flýg eg í landa í fjarlægum geim
á feðranna álkunnu slóðir,
af stað fer eg austur um haf til þín heim
að heilsa þér göfuga móðir.
En aldrei þó hafi eg áður þig séð,
er óvíst þér sýnist eg feiminn.
Og minni þitt, ástkæra móðir, eg kveð
á meðan eg líð yfir heiminn.

Svo fögur var æska þín, inndæl og blíð
sem árdegis röðull í heiði,
er lýsti þér ávalt á liðinni tíð
sem leiftur á miðnætur skeiði.
Og inndæla framtíð með alls konar nægð
hún oftsinnis vildi þér boða.
Og endalaust sýnist þín fornaldar frægð
með tegurð á kvöldskýjum roða.

Þó kannske mér sýndist þú gömul og grett
og gráhærð með brúnina þunga,
þá get eg þér hugglaður höndina rétt
og heilsað, og kyst þig sem unga,
og fagnandi hlaupið í fangið á þér
og fagnað þér glaður í anda.
Svo hugbekk og siðlessuð. móðir, hjá mér
skal minning þín rótgróin standa.

KVEÐJA TIL GAMLA ÁRSINS

Ó, sof þú nú væran og verðugan blund,
sem vaktir svo langa og erfiða stund
að útbýta alls konar gæðum.

Ó, meðtak, að síðustu, mönnunum frá
þá maklegu þökk, sem að skylt er að tjá,
og lofgjörð í ritum og ræðum.

Og þú, sem oss gafst þessa guðsríkis-tíð
og gladdir og hjálpaðir þurfandi lýð,
sem víða í veröldu lifir.

Og sorgmædda ótal á örmum þú barst,
sem ástrik og hugsandi móðir þú varst,
að vaka þeim alla tíð yfir.

Nú sé eg þig liða á brottu svo blitt,
Eg blessa þig fyrir alt gamalt og nýtt
og lífsstundir liðnar í friði.
Og árinu nýja þú afhendir völd
sem ástríkur vinur; hið síðasta kvöld,
þá sól þín er sigin að viði.

Þín síðustu augnablik fljúga nú fljótt,
þig flytur í hafdjúpið komandi nótt,
þú gleymist sem umliðnu árin.
Um leið og þú kveður í síðasta sinn,
þá settu í langferða kistilinn þinn
öll sárindin, sorgina' og tárin.

JÓLANÓTT

Nú heilsar oss aftur sú heilaga nótt
með hátíðaljósunum björtu,
sem færir oss gleði og guðlegan þrótt
og gagntekur barnanna hjörtu.

Það heilaga líknar og ljúfasta kvöld,
sem lýðunum alsælu heitir,
það kemur jafn nýtt hverja öld eftir öld
og alheimi fögnuð sinn veitir.

Það heilaga kvöld, sem nú komið er enn,
það kemur til allra, sem vilja,
og heimsækir þreytta og þjakaða menn.
Ó, þess skyldi enginn sig dylja.

Það kemur og ljómar upp konungsins ból
og kotungðsins aumasta hæli.
Um gjörvallan heim boðar gleðileg jól
og guðsnáð í ríkasta mæli.

Og alt er svo dýrðlegt um alheimsins hring,
þá árröðlar himnanna lýsa.
Og englarnir setja nú allsherjar þing
og almætti skaparans þríska.

Og ljósbirtan færist um foldu og höf
og finst, hversu vítt sem að leitum.
Og fólkið má dauðanum gleyma og gróf
og gleðjast með englanna sveitum.

Ó, gleðinnar hátíð! á himni og storð,
sem huggun í lífsstríði veitir,
þú flytur oss mönnunum friðarins orð
og frelsi að eilífu veitir.

Og lýsi oss ávalt þín líknandi sól
og leiði að vísdomi sönnnum.
Ó, guði sé lof fyrir gleðileg jól,
sem gefast oss fátækum mönnum.

KVEÐJA TIL FLJÓTSBYGÐAR í Nýja-Íslandi

Þegar eg fór þaðan alfarinn 1903.

Heil og blessuð, bygðin kæra,
best sem fóstrað hefir mig.
Lítið vil eg ljóð þér færa,
langar mig að kveðja þig.
Barnið þitt, sem brott nú heldur,
býður sína hendi þér.
Einlæg trygð og ást því veldur
að eg kveð um leið og fer.

Árin mín, sem eg hefi' lifað,
eru tálin flest hjá þér.
Um þau verður aldrei skrifað.
Æskan blíða hverfur mér.

Alt eg man, sem áður skeði.
A það fæst eg minnast vil.
Man eg sorg og sanna gleði,
sæluvor og þorrabyl.

En það gleymast gamlar tíðir,
guði' sé lof, svo betur fer.
Hratt á bárum berast lýðir
burt í haf, sem aldrei þver.
Fram og aftur ýmsir flytja.
Allir vilja betri stað.
Aðrir mega eftir sitja.
Og til svona gengur það.

Víst er ~~það~~ að verða' að skilja
við þig, kæra byggðin mín.
Síðar er eg vís að vilja
víkja aftur heim til þín.
Eitt er víst: að aldrei dvínar
ást til þín í brjósti mér.
Allar bestu bænir mínar
bið eg komi fram á þér.

Lán og blessun breiðist yfir
braut, sem framtíð opnar þér.
Þroskist alt, sem í þér lifir.
Andans kraftur magnist hér.
Vaxi dáf og blómgist betur
bú og hagur sérhvers manns.
Stirðni fyr en steipt þér getur
stelvís armur kúgarans.

Æðri dagur yndis-blíður
yfir skíni dimman stig.
Meðan sól í suðri liður
sé hún fús að verma þig.
Blessi drottinn einn og alla,
öllum gefi visku' og þrótt.
Yngismeyjar, konur, karla
kveð eg alla — Góða nótt.

VORIÐ KEMUR

Brott er vetur, vorið kemur,
vekur alt af föstum blund.
Burt það flýr, sem geðið gremur,
gleðin hressir þunga lund.
Kom þú blessað, bliða vor,
bræddu öll mín freðnu spor,
fel mig innst í faðmi þínum,
fylgdu ávalt bústað mínum.

Þig eg heitast þrái' af hjarta,
þér eg helga líf og sál.
lýsi mér þitt ljósið bjarta,
lífsins glæddu vona-bál.
Láttu blessuð blómin þín
benda minni sál til þín,
lát þau vaxa' á legstað mínum,
lát mig hvíla' í faðmi þínum.

VETRARLOK

1923

Í gærkveldi vetur úr vistinni gekk.
Eg varð því svo lifandi feginn.
Í forboði mínu hann fokillur hékk
og fann-sköflum marghlóð á veginn.
Mér fanst hann ei vera neinn bætir í bú,
eg bað hann sem fljótast að liða.
Og víst hef eg aldrei við ódælla hjú
um ævina hlotið að stríða.

Hann fylltist af úlfúð hvern einasta dag,
svo argur og nístandi kaldur.
Það lá við það stundum að lenti í slag.
Mið langaði' að stytta' 'onum aldur.
Um leið og eg sá hinar helfrosnu klær,
sem hótuðu' að rífa mig sundur,
þá skaust eg í húsið með hálfðofnar tær.
Eg hræddist þau fólksunnar undur.

Í illviðrishamnum sá höfðingi sat
og hásetið aftók að missa.
Eg skammaði' og ávitti' 'ann alt, sem eg gat,
en aldrei varð dólгурinn hissa.
Í stað þess að vægja, þá versnaði tíð,
og vegi menn ófæra töldu.
Á þorra og góu stóð grenjandi hrið,
þá geysuðu stormarnir köldu.

En loksins varð þrællinn að leggjast í dæ,
því lífskraftar hans voru að dvína.
Um lang-freðna gluggann minn leit eg og sá
á loftinu sólina skína.
Og vermandi geislarnir vorsólu frá
nú vekja alt lifandi' af draumi.
Og veturinn fordæmdur, föður á brá
er farinn með aldanna straumi.

SUMARKOMA

1923

Nú er það best, að hætta að kvarta' og kviða
því komið er hér blessað sumarið.

Mér finst eg lifna' og hressast við að hlýða
á hrafna-messu og sætan froska klið.

Eg þrái sumar umfram alla muni
og aftansöng í laufi krýndum skóg,
í friði og ró hjá blómum best eg uni.
Af blessun þeirra aldrei fæ eg nóg.

Ó, veri með oss blessuð sumarbliða
og byrgi skýin aldrei lífsins sól.

Eg vona' að drottinn líkni þeim, sem liða,
og láti alla finna hjá sér skjól.

Hann verndi' og blessi fólksins akra' og engi,
svo allir hljóti mikið brauð og smjör.

Ó, blessað sumar, lifðu með oss lengi,
svo lýðir heimsins öðlist farsæl kjör.

Á BJARKAVÖLLUM

Frá æskudögum man eg margt,
sem mínum kjörum breytti,
þá blessuð sól og sumarskart
mér sannan fögnuð veitti,
þá oft með völdum vina fans
eg var í leik og fór í dans,
og ekkert þá mig þreytti.

Á Bjarkavöllum býsna oft
var boð á hverjum vetri,
þá bjantar stjörnur lýstu loft
og leið að bóndasetri.
Þar Hálf dán karlinn hýr á kinn
í hvert sinn bauð mig velkominn.
— En samt var Sólveig betri.

Í húsi því var hlýtt og glatt,
það hygg eg margur segi,
þar tíminn flaug svo feikna hratt,
að fljótar komst hann eigi.
Og jólaleikur, laumuspil
var langbest skemtun, þangað til
að birti af bliðum degi.

Ó, hversu fögur æskan er,
það altaf finn eg betur,
hún liður ei úr minni mér,
en mig til þakka hvetur.
Og æskuvinum ann eg heitt,
og aldrei neitt því getur breytt,
minn hugur hæst þá metur.

Það ljósið best mig leiðir nú,
sem lýsti í æsku minni.
Mín einlægasta ósk er sú,
að æskuvor eg finni.
Eg þakka alla ævitið
og eftir kvöldroðanum bið,
er kveð eg síðsta sinni.

KAPPARÍMA

Orkt um stofnendur og fyrstu meðlimi Íþróttafélagsins
"Grettir" á Lundar, 1916.

I. *Grettir Asmundsson (Páll Reykdal)*

Lag: Nú er frost á Fróni.

Grettir hetjan háa
harður eins og stál,
það er manna mál
mikla hafi sál.
Elskar ljóð og listir,
langar mest í stríð,
ólmast alla tíð, ár og síð.

Grettis glæsta lið
gengur hans við hlið.
Grátt er gaman hans,

glímur, stökk og dans.
Þegar frækinn fæddist,
fékk hann eina þrá:
frægra fundi ná, fljúgast á.

II. Leifur hepni (Dr. A. Blöndal)

Lag: Hvað er svo glatt.

Þú Leifur hepni, fjögra manna makinn,
sem mestu kappar heimsins trúa á,
þú ert öllum æðstu kostum hlaðinn,
frá efsta hári niður í litlutá.
Þín frægð og snild er þekt hjá öllum þjóðum,
og þér til sæmdar stíga hetjur dans.
Og þín mun verða getið lengst í ljóðum.
Þig lofar allur Grettis kappa fars.

III. Egill Skallagrímsson (Einar B. Johnson)

Lag: Velkominn yfir Íslands me.

Hann Egil, sem af öllum ber,
vér eigum hér.
Með heljar afl í herðum sér

og hug og þrótt, sem mestur er,
með hæsta pris, sem hetjum ber,
af hólmi fer.

Vér þrúsum þennan þrúða hal,
sem þrýðir Grettis kappa val.

Og fylgi honum frægð, sem aldrei þver.

IV. Kári Sölmundarson (Agúst Ó. Magnússon)

Lag: Heyrið morgunsöng á ænum.

Kári á hið æðsta sæti
inst við listasafn,
kostum búinn, frá á fæti,
fínt þar enginn jafn.
Snildar-kappinn lipri, létti
liðugur sem hjól,
farið gæti á feikna spretti
framhá norðurpól.

V. Skarphéðinn Njálsson (S. B. Stefánsson)

Lag: Þú stóðst á tindri Heklu há.

Skapstór og þrár er Skarphéðinn,
skæðastur þegar mest á riður,
þá er hann síst í svörum bliður.

Svipljótur hamast garpurinn.
Óheppinn þó að oft hann væri,
aldrei viljandi misti færi.
Vorkendi ei né vægðar það,
vandræðum hinna glotti að.

VI. *Hlaupa-Hrafn* (*Einar Eiríksson*)

Lag: Þú stjarnan mín við skjálaskaut.

Þið kannist við hann Hlaupa-Hrafn,
sem hvergi reynist deigur.
Við lafum en hans ljóta nafn,
þó litt sé kappinn fleygur.
En þolið hans í sérhvert sinn
það sigur honum gefur.
Og næst hann sprengir nafna sinn,
ef nægan tíma hefur.

VII. *Angantýr* (*Þórhallur Halldórsson*)

Lag: Heyrið morgunsöng á sænum.

Einn er kappinn frá og frægur,
fímur Angantýr.
Það er garpur Gretti þægur,

góðlyndur og skýr.
En hann vægir engum manni,
ef til varnar snýr.
Undan honum huglaus glanni
hágrátandi flýr.

VIII. *Kjartan Ólafsson (Guðmundur V. Þorsteinsson)*

Lag: Vér flýtum nú fór.

Svo frækinn og fær
er kappinn hann Kjartan
með konungssvip bjartan.
Að hættunum hlær,
í strangasta stríði
með styrkleik og þryði
hann stórsigri nær.

IX. *Gunnar á Hlíðarenda (Kr J. Backman)*

Lag: Af stað burt í fjarlægð.

Við lofum hann Gunnar, sem krýnir kappi safn,
svo kynstór og glæstur með frelsishetju nafn.
Og frægðin hans, sem fegurð alla ber,
á frægðarhimni ljómar og aldrei þver.

X. Kolskeggur Hámundarson (Skafti Johnson)

Lag: Þó stjarnan mfn.

Hann Kolskeggur er kappi snjall
svo kappmikill og seigur,
svo hár og knár er heppinn karl,
á hólmi aldrei deigur.
Í heiftar-slag við meiri mann
hann margoft varðist betur,
og margan kappa hærri en hann
með hægð á kollinn setur.

XI. Ormur Stórolfsson (H. Johnson)

Lag: Norður við helmskaut.

Hver er sá tröllslegi afburða Ormur,
orðlagður fyrir hvað sterkur hann er.
Æðir og hamast sem illviðris stormur,
ógnandi hverjum, sem mót honum fer.
Fært er ei lyddum að vera' á hans vegi,
verður þeim dýrkeypt að semja um frið.
Blámenn og hrímbursa hræðist hann eigi,
hrökkva þeir undan og biðja um grið.

XII. Þórður Hreða (Jón Magnússon)

Lag: Fósturlandsins Freyja

Yfir þungar þrautir
Þórður stigið fær.
Fagrar frægðar brautir
færast honum nær.
Stórvirkur í stríði
styður lista safn.
Ávalt lands hjá lýði
lifir kappans nafn.

XIII. Illugi Asmundsson (Bessi Björnsson)

Lag: Brosandi land.

Illugi er
kappi með köppunum bestu;
kendur við stórvirkin mestu
Illugi er.

HAUST.

Nú mér heilsar haustið kalda,
himinn gránar, fyllist snæ,
ofsaveður, vatnsins alda
voða spáir sí og æ.
Grösin hníga, fjólan friða
fallin er og lögst í dá.
Bak við sortann sé eg liða
sólu yfir köldum ná.

Haustið flytur fögrum gróður
feigðardóm með köldum róm.
Þröstur situr sár og hljóður,
saklaus þegar deyja blóm.
Bleik á greinum laufin lafa,
líf með hverri stundu dvín,
Glaðir fuglar horfið hafa
heim í blómsturlöndin sín.

Öskrar stormur, stráin ýla,
stynur eik í hriðarbyl.
Enginn skyldi vera að vila,
víst er skjól og athvarf til.
Vetrartíð í Vesturheimi
vekur líf og magnar þor.
Þorrakólgur þverra í geimi,
þegar aftur kemur vor.

KULNUÐ ÁST

Ílla hve sumra samleið fer,
sorglegt það virðist mér.
Illmælgí' og brigsí, sem aldrei þver,
ávexti haturs ber.
Enginn þar gleðigeisla sér,
grátleg er hörmung slík,
þar sem að blessuð ástin er
útskríðin, götött flik.

Þeir, sem að hafna heill og frið
heimilum sínum á,
basí og hörmungar búa við
blessun guðs langt í frá,
geðleiðir ráfa grýtta leið,
grátandi' í vöku' og dúr,
umkringir böi og alls kyns neyð
alþrotið kærleiks-búr.

HVÖT

Byggjum fagra framtaks-heima,
fögru drengskaps merki undir.
Fánýtt er að dotta' og dreyma
dauðra frægð og liðnar stundir.
Rís mín þjóð með ógna-afli,
eflðu ríki söngs og ljóða,
leiki sýndu' í lífsins tafli,
lof svo hljótir allra þjóða.

Hversu oft er hægt að segja
harmsögu, og fljóta' í tárur,
þeim af lýði', er þú lést deyja,
þér til skaða, á liðnum árum.
Hættum þrættum, raupi' og refjum,
rétt oss leiði kærleiks myndin,
bættum ráð, sem bræður hefjum
Björgvin upp á hæsta tindinn.

Trúi eg hann í tröllsins líki
traustur sé í veðra-gusti.
Sönginn hefji' í söngva ríki,
svo að allar þjóðir hlusti.
Treysti eg honum til að bera
tignarnafnið: hljómsnillingur,
og hann kjósi æ að vera
Íslendingur, þegar syngur.

TIL EINARS SKÁLDS KVARAN

Flutt í samsæti á Lundar

Vér fögnum þér, vinur, af fjarlægri strönd.

Dú farsælli vildir oss gera.

Oss langar að rétta þér lifandi hönd,

þótt lúin hún kunni að vera.

Þótt hávetrar gaddurinn heltaki menn,

svo hart, verði sálina að geyma,

þá veit eg, að taugin mun ófreðin enn

til Íslands og bræðranna heima.

Vér höfum svo litla og lágfleyga sál,

sem lítið er fær um að gera

við andlega rannsókn og eilífðarmál,

svo andarnir láta mann vera.

En trúa má því, að þeir leggi þeim lið
sem lífstíðar-breytnina vanda.
Og ljúft mun það vera, að leika sér við
þá lífsglöðu, himnesku anda.

Og vist er það hrífandi, að heyra og sjá
þá heilögu dansa og tala.
Og gott eiga þeir, sem þreifa mega' á
og þurfa ei vonina að ala.
Vér þráum af hjarta þann hjálpræðis-fund
þá húmið frá augunum liður,
er samtengir heim vorn á heilagri stund
við heiminn, sem framundan bíður.

Vér þökkum þér frændi af fjarlægri strönd
þann fróðleik úr andanna heimi.
Að endingu réttum þér einlæga hönd
og óskum að drottinn þig geymi,
og hafi þig ávalt með-öndunum þeim.
sem alltaf við rannsóknir strita,
og hvernig þú unir í andanna heim.
eg óska' að þú látir mig vita.

VETRARKOMA

Og þá er nú veturinn genginn í garð.

Eg gat ekki kveðið hann niður —

og alt, sem eg reyndi, en ádeilan varð
til ónýtis, því fór nú miður.

Mig furðar það mest, hvað hann ósvífinn er,
að ætla sér bústað til vorsins hjá mér.

Eg óttast, að úti sé friður.

Í fyrra eg margsinnis minti' hann á það.

að mig skyldi' hann eiga á fæti,

ef aftur hann reyndi að riða í hlað
með rofum og illviðris-kæti.

En hvernig sem veltist og útlitið er,

ég ætla' ekki að láta það spyrjast af mér
hjá vètri' að ég velji mér sæti.

Og fari hann aftur með ilsku á kreik,
ég óðara læt hann það vita,
að ofninn ég kyndi með kolum og eik,
þó kosti það peninga' og svita.
Og þá skal ég reyna að hafa svo heitt
að helhriðarbyljirnir skaði ei neitt
og veturinn veikist af hita.

AÐSÓKN

Andvaka ligg eg langa vetrarnótt,
ljúfur svefn mig flýr, því að hart er að mér sótt,
fyrir utan gluggann minn geysar heiftar-bylur.
Getur nokkur skilið þann boðskap, sem hann þylur?
Þessi myrki manndrápsbylur
magnast, tryllist, alla vegi hylur.
Hríðin á glerinu gylmur og hvín,
í glugganum marrar og tístir,
fönnin sér þrengir og þrýstir,
og þjappast að hliðum og göflum.
Fárviðrið æðandi öskrar og hrín,
sem óveðurs-guðinn sé kvalinn af djöflum.
Það hamast sem blótneyti' í böndum
og brimskafl á feigðar-söndum.
Jörðin og himininn hanga á þræði
og holskeflan springur af mæði.
Brotna greinar, bjarkir kveina,

bliknuð ílustráin veina.

Köld og dimm er dauðans nótt,
dyningar líf og ylur.

Húsið í stormsins heljarklóm

hristist og skekst á veikum grunni.

Feigðar-nornir með ráfum róm

lífast og bitast með freðnum munni.

Það brestur og brakar hátt

í bitum, sperrum og stoðum.

Mér finst eg vera að missa mátt,

er móki ég undir voðum.

Gráðugur dauðinn um gluggann minn

gægist nú inn með heljar augum,

helgustinn bitra af honum eg finn.

Hann má ekki, skal ekki komast inn

með flokk sinn af feigðar-draugum.

Nú hrökk eg svo við, að eg héntist á fætur

í helkulda' og dimmu miðrar nætur;

mér hitnaði um hjartarætur.

Og ferlegan dauðann eg óttaðist eigi,

þótt ógnandi væri sem fyr.

Í hamförum víkings eg varði' 'onum dyr

og við hann í eldmóði sagði:

Þú heiftugi dauði, sem hugsar þér,

að hremma það, sem mér kærast er,

ég veit að guðs miskunn er meiri en þín
og máttur þinn fyrir henni dvín.

Nú færði 'ann sig dálítið fjær mér, en þagði —

Eg bað til guðs, að lægja storminn stríða
og stilla þrautir allra, sem að liða.

í helhriðum lífsins hann leiði oss alla
og láti engan týnast né falla. —

Nú fjarlægist veðrið, það lygnir, það lygnir,
og loksins er friður fenginn.

Helhriðin dvín og dauðans nótt,
og dagur skín mér blítt og rótt.

Og dauðinn frá glugganum genginn.

Eg-gægðist út — þar var enginn.

HVÖT

Við hrekjumst um hafið á skriðlausri skel
með skutinn að hálfu í kafi.

En best er það öllum, að bera sig vel,
þótt brotni' hún í spón úti' í hafi,
því það eru lyddur, sem leggjást í kjöl,
er lífshætta ber oss að höndum,
og reyna' ekki' að grípa í flak eða fjöl,
sem fleytt manni getur að ströndum.

Og fari það svo, að hún sökkvi í kaf
og sjóarnir fleytunni grandi,
þá treystum á kjarkinn, sem guð okkur gaf,
þá getum við svamlað að landi.
En hver, sem ei reynir að hjálpa sér heim
á hafinu, sjálfsmorði veldur
Og guð hefir andstyggð á aumingjum þeim,
og . . . andskotinn vill þá ei heldur.

VOR

Sunnan frá sólríkum löndum
svífur hið inndæla vor,
líður á ljósvængjum þöndum
lifgandi, færandi þor,
vaknandi' á grænkandi grundum
grösin og blómin eg finn,
syngur í lifnandi lundum
ljúfasti vorblærinn þinn.
Blessaða vor, kom þú lifgjafinn lýða,
lifgaðu sál vora, himneska vor

FERMINGARVERS

Guð minn, leið þú lífs á vegi
ljúfu börnin veik og smá,
gef þau öðlist dag frá degi
drottins blessun himni frá.
Tak þú aldrei frið þinn frá þeim,
fylgdu þeim á kærleiks braut.
Ef þau villast vertu hjá þeim,
veit þeim styrk í sorg og þraut.

SKAMMDEGISÓÐUR

Nú dettur fönnin hvít og hrein
og hauðrið freðna klæðir;
nú skelfur nakin skógaþgrein,
er skæður vindur æðir.
Það er svo dimm og döpur tíð,
er dauðinn valdi beitir;
sú langa vetrar harka' og hrið
ei hlífð né miskunn veitir.

Eg hryggist, þegar sést ei sól
og sortna himinn tekur;
og norðanvindsins neyðar-gól
mér nýja hrelling vekur.
Og skuggar aukast enn um hrið,
því altaf styttist dagur.
Nú fer að þína lasinn lýð
inn langi vetrar slagur.

Ó, hvað mig þreytir þessi tíð
og þessi langi vetur,
sem bakar manni böll og stríð
og bönd á viljann setur.
Að eiga von á verri tíð
og verstu hriðarbyljum
Minn kjarkur dvín, ég kvíðinn bið
og kólna strax í iljum.

Eg vildi, kæra vina mín,
að við nú gætum flúið
í sælli heim, þar sólin skín,
og sæl í Eden búð.
Í anda lít ég ljúfa strönd,
Þar lifir ást og gæði,
og unaðsfögur aldin-lönd,
sem anga þar í næði.

Við skyldum byggja bæinn þar
sem best við sæjum víða.
og blómin anga alsstaðar
og aldingarðar prýða.

Í fjarlægð sæust fjöllin blá
og fegurð grænna hlíða,
og töfra-fossar, fljótin blá,
sem fram til hafsins líða.

Við sæum mæta morgunstund
og morgunroðans ljóma,
og gætum heyrt úr grænum lund
þá glöðu fugla róma;
og heyrðum vorsins bliða blæ,
er blóm í faðm sér tekur,
og þýtur út um allan sæ
og öldur hafsins vekur.

Eg vildi feginn finna reit,
sem fegurð mesta hefði,
og blessuð sólin, blíð og heit,
að brjóstum sínum vefði.
Og það er gleði þúsundföld
að þekkja alt og skoða,
og vita nálgast kyrlátt kvöld
og kvöldsins dýrðarroða.

TIL MÖMMU

Eg kys mér það sætasta í sálinni þinni,
í sakleysi og einlægni vera þér kær,
og faðma þig að mér svo ylinn eg finni
frá einlægu hjarta, sem viðkvæmast slær

ÓSKIN MÍN

Bestu óskir instu kenda
ykkur flytji lítill bragur:
Verði lífið, lífs að enda,
ljúfur, fagur sólskinsdagur

ÞAKKARGJÖRD

Lag: Þekkirðu land?

Ó, mikli guð, vér þiggjum alt af þér
á þínu valdi gjörvalt lífið er,
þín líknarhendi heldur öllu við,
þú hjálpar lýð og veitir sælan frið.
Vér þökkum þér, nú þráum vér.
Í hæð til þín vor hugur lyftir sér.

TIL SÉRA GUÐMUNDAR ÁRNASONAR OG FRÚ SIGRÍÐAR

á 25. giftingarársmelli þeirra 12. ág. 1934

Svo það er nú trúir' eg sá tólfti í dag
og talsverður hátíðisdagur,
og þess vegna heimað eg hefði til brag,
sem hrífandi væri og fagur.
Það sagði mér einhver, er sannorður hét
. . . og sagan hans festist í minni . . .
að Guðmundur prestur að Guðs boði lét
þá gifta sig kærustu sinni.

Þá brosti við himininn bjartur og skír
og brautin, sem þið vilduð ganga.
Og gæfan þeim fylgir, sem best sig út býr
í baráttu mannlífsins stranga.

Þið áttuð þann fjársjóð og framsóknar þra
og frjálsan og göfugan anda,
sem mögulegt gerir þeim manndóm að na,
sem mölurinn fær ekki' að gránda.

Þið kusuð þann veg, þar sem viðsýnið er,
þó verði upp brekkur að klifa,
því hugur og vilji í hæðirnar ber
þá hetju, sem þráir að lifa.
Hve eflir og hvetur manns anda og þra
inn andlegi framsóknar-slagur,
og himininn ofan við háfjöllin blá
svo heiður og töfrandi fagur.

Í þrengslum og andlegri afturhalds neyð
er ólift að sofa og dreyma.
Og kristilegt verk er að lýsa þeim leið,
sem langar í frjálsari heima.
Og heiður sé ykkur, sem hafið nú stritt
með hreysti um fjórða part aldar.
Og þess vegna er andinn og umhverfið hlýtt
og ástriku þakkirnar valdar.

Það blessast hið andlega umbóta-strit,
ef eining í taumana heldur,
og hvarvetna drotnandi hreinskilni og vit
og heilagur kærleikans eldur.
Þeim fagnar inn ókunni eilífðar sær,
sem áttam til þroskunar keppir.
Og framtíðin sannar, hver sigurinn fær
og sætið í öndvegi hreppir.

JÓLA ÓSKIR

I.

Besta hjartans ósk vor er
að þig vermi jóla sól.
Guð á hæðum gefi þér
gleði' og frið um sérhver jól.

[1932]

II.

Þegar stytsti dagur þvín
og dýrleg hækkar sólin,
með kærleiks hug eg kem til þín
og kyssi þig um jólin.

[1933]

III.

Ó, lof sé guði, lífsins hækkar sól
og ljúfir geislar verma úti og inni.
Við óskum heitt, að heilög, eilíf jól
í hjörtum allra tryggðar bústað finni.

[1933]

VÍSUR UM VOR OG SUMAR

(Tilhefnakaður konu minni)

Þig faðmi sumar sælt og blítt,
þér syngi þröstur ljóðin sín,
og við þér brosi blómið nýtt
á blíðum morgni, elskan mín.
Nú kemur vorið bjart og blítt
og breiðist yfir höf og lönd
með geislum, sem að geta þítt
inn gamla ís að fjarstu strönd.

II.

Ó blessað vor, sem vermir allan heim
og vekur alt af löngum, föstum blundi,
nú flýgur glaður fugl að stöðvum þeim,
þar frjáls um langa sumardaga undi.

HRAFNINN

Sæll vertu nú, svartí hrafni,
sannvelkominn hingað.
Þú ert öðrum þenglum jafn.
Þitt er löngu heimsfrægt nafn.
Harpan þín mig hefir aldrei þvingað.

Kær er afturkoman þín,
krummi, vinur góði.
Þá eg veit að vetur dvín,
vorhlý finst mér raustin þín,
fjör og þrótt eg finn í þínu ljóði.

Ljúft er þér að líta hér
landið snævi þakið.

Hörðust þegar hriðin er,
hreykinn ertu, sýnist mér.
Hressing er að heyra í þér kvakið.

Mikið væri mér það kært
málið þitt að skilja.
Ef það gæti lýður lært,
lengur væri þér ei fært
fyrir öllum ykkar vísdóm hylja.

Brjóstið þitt er breitt-og sterkt,
bíksvart eins og myrkur.
Forneskjunnar fugl þú ert
feigðarboði máske sért,
marghæfur, í myrkrafræðum styrkur

Þú átt skilið, það eg finn,
þín sé virðing hærri.
Heitt eg þakka, hrafninn minn,
hingaðkomu og sönginn þinn,
þegar aðrir fuglar eru fjarri.

FROSKAR

Mig þreytir vetrar þögnin löng,
og því er eg nú glaður
að heyra fagran froska söng;
mér finst eg annar maður.
Þið karnist við þann kvæðahljóm,
sem kæti mörgum olli,
nú heyrum við þann hlýja róm
úr hverjum forarpolli.

Í blíðu og kyrð, þá dagur dvín,
er dásamlegt að heyra
hvað vel þeir syngja vorhljóð sín.
Eg veit þeir kunna fleira.
Þeim er svo margt til lista lagt,
þeir leysa úr sínum vanda.
og kunna að synda og syngja' í takt
og saman röddum blanda.

Og þegar alt er hægt og hljótt,
þeir hefja sönginn kæra.
Og blíðu vori og bjartri nótt
þeir bestu lofgjörð færa.
Í þeirra ljóði er líf og fjör,
sem lyftir anda mínum.
Þeir syngja um frið og farsæl kjör
í forarpolli sínum.

Þeir eru' að boða betri tíð
og björg til alls, sem lifir,
og kveða nýjan kjark í lýð,
sem kvartar lífi yfir.
Þeir vita' að alt um alheims ból
nú endurnýjast tekur,
og gjörvalt lífið sumarsól
með sínum geislum vekur.

Eg gleðst og fagna froskum, með
og flyt mitt þakkar-kvæði,
til lífsins herra lof og kveð,
því lífið alt er gæði.

Um blessuð vorkvöld björt og löng,
sem blíðka mig og hressa,
eg hlýði á fagran froska söng,
mér finst það heilög messa. .

[maí 1935]

TIL GUÐMUNDAR OG ÓLAFIU ISBERG

á fimtugasta árið þarafnuell þeirra.
Orkt fyrir kvæðingis Björk.

Svo afar lánsöm eruð þið
á ævilöngum vegi,
að standa ennþá hlið við hlið
á hlýjum merkisdegi,
um hálfu öld í heilli sátt
þið hafið örugg gengið
og sæmd og virðing saman átt
og sigurkransinn fengið.

Þið voruð hjálpsöm, trygg og trú
og traust í baráttunni,
það allir þakka yður nú
frá insta hjartans grunni.

Og þegar heimtar hinsta strand
sá harði feigðarboði,
þá hefji ykkur lífs á land
hinn ljúfi morgunroði.

[1936]

Á ANDA VEIÐUM.

Yfir vötnum endur sveima,
óttalausar, hættum gleyma.
Hulin öfl til heljar teyma
hverja, sem ei gætir sín.
Veiðimenn hjá vötnum bíða,
villidyrsins eðli hlýða,
fullir grimd í færi-skriða,
feigum öndum glepja sýn.

Skotið hæfir . . . Heljar smellur!
Helsærð önd til jarðar fellur.
Brotinn vængur blóð út vellur,
brýst um, meðan lífið dvín.
Skyttan tíma engum eyðir,
öndina í klóm sér deyðir.
Margur björg með vélum veiðir,
við það bætið kjörin sín.

AFTURFÖR

Ó hvað eg er ellilegur;
ætli' að það sé nokkur vegur
til að yngjast upp á ný?
Það verð eg með-sanni' að segja,
síst af öllu vil eg deyja,
undir það mig aldrei bý.

Eg vil mega lengi lifa,
lifa til að yrkja og skrifa
og æfa söng með æskulýð.
Ef í dansi eg tek sporið,
æsku minnar finn eg vorið.
Sú var tíðin sæl og blið.

BLESSUÐ SÓL

Blessuð sumar sólin blíða
sendir ljós og vermir jörð;
blómgast grund og björkin friða,
brosir rós á grænum svörð.
Ó, hve dýrlegt er að skoða
inndæl blóm á sumartíð;
þau sinn frið og fögnuð boða
fátækum og döprum lýð.

BLÓMIN MÍN

Blessuð, himnesku blómin mín,
bústaður minn sé ykkar ríki,
friður ykkar ei frá mér viki,
fylgi mér þegar ævin dvín.
Almætti guðs í ykkur skín
inndælu, fögru blómin mín.

Himnaríki er hér á jörð
hvar sem í mold þið festið rætur,
heilagur andi engla lætur
ýfir blómskrúði halda vörð.
Almætti guðs í ykkur skín,
angandi fögru blómin mín.

Blessuð, himnesku blómin mín,
bendið sál minni á dýrðarheima,
þar sem engum er unt að gleyma

uppsprettu lífs, sem hvergi dvín.
Almætti guðs í ykkur skín,
inndælu, fögru blómin mín.

JÓL

Nú gleðjast börn, við blíðan heyrum kliðinn,
og brosið ljómar þeirra vöngum á.
Ó blessuð jólin færi öllum friðinn
og farsæld alla þá, er hugsast má.

LOFSÖNGUR

Lof sé þér, góði guð.
Liknandi máttur, sem lýðum ei gleymir,
Ljósíð af hæðum til mannanna streymir.
Blessun og vernd þín eilíf er,
alheimur lýtur þér.

LOFSÖNGUR

Lífsins guð í ljóssins hæðum,
líkna oss af þínum gæðum,
þér skal gjalda þökk margfalda,
þér sé lof og dýrð um aldir alda.

NÝÁRSÓSK TIL VINA MINNA

1937

Aldrei þjáist þeir af kvefi,
það er ósk mín heit og klár,
en í staðinn guð þeim gefi
gleðilegt og farsælt ár.

LOFKVÆÐI TIL KVENFÓLKSINS

Í heimi þessum vildi eg ei vera,
ef væri þar ei blessað kvenfólkið,
sem ævinlega er góðverkin að gera
og góðum málum veitir alt sitt lið.
Já, án þess væru allir karlmenn snauðir,
og eins víst, að þeir væru flestir dauðir.

Þeir ólánsmenn, sem rata í þær raunir
að ráfa einir kalda lífsins braut,
og mega til að bryðja tómar baunir
og belgja í sig illa soðnum graut.
og brauðklessu, sem blökkupjóðir eta,
og biturt te, sem fáir drukkið geta.

Þið kæmust við að sjá þá marga saman
með svarta kembu vera lyppa í rokk,

og aðra gretta og óhreina í framan
með ólund vera að stoppa' í gamlan sokk,
og heyra þá svo hljóða, þessa bjálfa,
er hárbeitt nálin flýgur í þá sjálfa.

Í húskofanum hvar sem maður lítur
er hitt og þetta skollans drasl um alt;
og gólfið svartu þekja þúsund spýtur,
og þar að auk er húsið dimt og kalt;
og borðið sligað, bakið laust við stólinn.
í bælinu þeir laga fyrir jólin.

Það virðist hart að hugsa sér, að maður
með heilu viti skuli búa einn,
því sælast er að geta verið glaður
hjá góðri konu, það ei rengir neinn.
Og fyrir konum, góðum, greindum fínum
svo glaður skal eg lyfta hatti mínum.

Á GAMLÁRSDAG Í ARIZONA

(1937)

Geng eg út á gamlársdegi,
grænt er alt hjá mínum vegi.
Lauf á trjám og gras á grund.
Sólin heit á lofti ljómar,
ljúfur fuglasöngur ómar
þessa mildu morgunstund.

Blómaskrúð í öllum áttum
angar hér í kyrð og sáttum
ríkismanna höllum hjá.
Yfir borg við fjalla fætur
fjöllin vaka daga' og nætur,
tignarleg og himinhá.

Þessi sumar-sólskins geimur,
sannkallaður dýrðarheimur,
fjarri vetrar fönn og ís,
er það þesta heilsuhæli.
Hér fæst bót í ríkum mæli
í pálmaviðar paradís.

VÍSA

(Höf. kom þeyttur hólur af engjum)

Eg er að deyja, svo að segja;
seint að heyja gengur mér.
Margt vill beygja mig og sveigja,
máské þegja réttast þér.

SVAR TIL PÉTURS

(Maður að nafni Pétur orkdi skammavísa til nokkurra
píltu úr Nýja Íslandi, sem voru við þresklivinu í Argyle-
bygd. Eftirfylgjandi vísa er svar við henni)

Sama er oss, Pétur, hvað guðlaus þú gjammar,
glepur það engan slíkt óvita mál.

Þú dregur lífið fram lýðnum til skammar.

Ljúgandi flakkar þín hundslega sál.

Ílt er að menn skuli hafa þann héra
og hýsa svo argvitugt, fúlmensku-blóð.

Þú ert sú argasta ótuktar-vera,
sem enn hefir hrakist með norrænni þjóð.

VÍSA

(Haustið 1910 var sólskin og hitti fram að jölum, svo að fiskur, sem veiddist um haustið, lá undir skemdum. Þá varð fiskikaupmanni einum þetta að orði: "Mikil helvítis tíð er þetta").

Undra bliða er okkur hjá,
inndæl tíð er þetta haust. °
Fráleitt hlýðir forsjón há
á fiskilyðsins bænaraust.

NÝJU KARTÖFLURNAR

(Maður nokkur þóttist vera að framleiða nýja og áður óþekta kartöflutegund með stórum og mörgum "augum").

A aldinreit minn aldni vin
nú ekur skít og sandi,
svo vaxi' hið nýja kostakyn
af kartöflum í landi,
sem hafa vöxt hins mikla manns,
já, meira að segja . . . augun hans
og anga óteljandi.

BORGUÐ SKULD

Gegnum basl, sem beint er mér,
brýst eg einhvern vegin.
Gróðamönnum geld eg hér,
en guði hinum megin.

ÞJÓFURINN

Mælir auðlegð öðrum hjá,
... ágirnd þjófinn kvelur ...
óráðvöndu augun smá
undir brúnum felur.
Læðast glyrnur lágt og hátt,
leita' og finna stórt og smátt.
Bæði dag og dimma nátt
dregst hann um og . stelur.

KULDI

Skelfing er að heyra héðan,
heljan boðar öllum neyð,
fjörutíu fyrir neðan
frostið var í nótt, sem leið.

SVEITAR KOSNINGIN

(Tveir ónskir karlar buðu sig fram í sveitarstjórn)

Eg greiddi' ekki atkvæði, ei var það tjón.
Þeir ættu' ekki sveitinni að ráða.
Nú sóttu um kosningu fantur og flón.
Og fjandinn má eiga þá báða.

MÖTUGJAFIR VIÐ ÞINGKOSNINGAR

Stjórnarpyngjan keyrð var kring
að kaupa óslyngan almenning,
og senda' á þing með svívirðing
sálarringan vitfirring.

UM KETIL OG KÖNNU

(Afi minn hét Ketill)

Það veit á gott, þá gamli afi syngur,
því góðan dreitil þá hann ætlar mér.
Eg lifna' og hýrna' og leik við hvern minn fingur
er ljúfan sopa eg að vörum ber.
Þó viti menn, að margt er það að sönnu,
sem mönnum veitir gleði, fjör og yl,
þá ann eg mest þeim katli gamla og könnu,
sem kaffið góða hafa jafnan til.

SUMAR

Sumar fegurð færir mér
fögnuð, líf og gæði,
þá mér syngur þrasta her
þúsundraddað kvæði.

BANKARÁNIÐ

Í Ameríku eru bófar
ákaflega vel að sér.
Heima' á Fróni finnast þjófar
fullkomnari' og betri' en hér.
Íslendingar oft sig stæra
af því hvað þeim tekst að læra.

HARÐINDI

Ó, hvað tímar eru harðir!
Okkar sálar líf við mistum.
Sé eg út um allar jarðir
uglur sofa' á fúnum kvistum.

VETUR

Margur fer með kalda kinn,
kvöl er vetrar biðin.
Ó, 'eg vildi' að veturinn
væri allur liðinn.

Gaflaörbingö alt um kring
eymt, að dyrum hleður.
Veðurbarinn vesaling
vetur sjaldan gleður.

GAMANVISA

Eg er skakk■, skollans gigtin
skaust í annað hnéð á mér,
af því verður ójöfn vigtin
og eg máske á kollinn fer.
Það er mæða um mig svo þungan,
mörg er þraut í lífsins stig.
Bara' eg fyndi einhvern ungan
engil til að styðja mig.

LÍFSSKOÐUN MÍN

Láttu brosið ljóma' á vanga,
líkstu blómum, sem að anga
móti sól á sumartíð.

Láttu eld þíns anda þíða
allan jökul vetrar-tíða,
orð og róminn ástarblíða
endurverma kaldan lýð.

GAMANVÍSA

Eg er bestur til að tala
um trú og ást, að gamni mínu.
Svo fæ eg á milli að mala
méstalt kaffi fyrir Stínu.

VÖGGUVISA

Gefi þér nú góða nótt
guð af kærleik sínum.
Sofðu, elskan sætt og rótt
sæl í draumum þínum.

VORÓSK

Þig á löngum lífsins stig
lukkan aldrei missi.
Vorið fagra fyrir mig
faðmi þig og kyssi.

KÆRLEIKURINN

Kærleikssólin bliða, bjarta
bræðir allan lífsins ís.
Þegar slær við hjarta hjarta
hér á jörð er paradís.

SUMAR

Sæll um sumar tíð
syngur þröstur á laufguðum greinum,
vöknuð blómin blíð
broxandi kyssast hjá töfrasteinum.
Yfir alheims ból,
engi, hlið og hól
björt skín himins vermandi hádegissól.

HUGURINN

Minn hugur sem blær yfir foldina fer,
það fylgir mér enginn glaumur,
og stansar því hjá, sem mér hjartkærast er,
eg heilsa og kveð eins og draumur.

VERS

Drottinn, láttu ljós þitt skína
lífsins dimmu brautum á,
láttu þraut og þjáning dvína,
þerra tár af votri brá.

VERTU FRAMGJARN

Vertu framgjarn, frjáls í anda,
fögru öllu vertu' að liði,
láttu' ei heimsku-gjálfur granda
gæfu þinni' og sálarfriði.

VORKOMA

1936

Ó, velkomið brosandí, blessaða vor,
sem breiðist um lönd og höf,
nú vekur líf, veitir lýðunum þor
þessi líknandi náðargjöf

Á DRYKKJUTÚR

Meinleg nornin mikilvirk
mjög á lagið riður;
illa notar ellistyrk
ósjálfstæður lýður.

NÚ LÆKKAR SÓL

Nú lækkar sól og sumri hallar
og svalur vetur nálgast fljótt,
nú fara' að blikna bjarkir allar
og blómin fögru hverfa skjótt.
Í staðinn kemur kuldi' og hrið,
sem kvelur veikan, snauðan lýð.

GAMANVÍSA

Það breytast kjörin, Bergþór minn,
svo betur stundum fer.
Nú staulast þú við stafinn þinn,
en stúlkan fylgir mér.

VORÓSK

Kaldur vetur kveðja þer,
kyssir blærinn þýður.
Blessað vorið verði þer
vónar engill bliður.

EG ÓSKA ÞÉR

Þig leiði' og styðji á lífsins vegi
hín ljúfa hönd, er styður best,
og hressi' og gleðji' á hverjum degi
og hjálpi, þegar neyð er mest.
Og inndæl framtíð færi þér
þann fjársjóð, sem að bestur er.

VÍSA

Vertu ekki súr á svipinn.
Sérðu ekki vorið blíða?
Heimurinn er gleði gripinn,
geislar heitir snjóinn þíða.

GÓÐA NÓTT

Fögur sól að fjallabaki
flúin er, nú alt er rótt.
Yfir þér, svo ekkert saki,
engill vaki. Góða nótt.

Á DÝRAVEIÐUM

Til að græða er tilraun gerð,
troðin braut á heiðum.
Löng og ströng er fýluferð
farin á dýraveiðum.

BLESSUÐ, Ó BLESSUÐ

Blessuð, ó blessuð
blíðasta sumartið,
blessuð, ó blessuð,
broxandi rósin fríð.
Gleður og lífgar lýð
líknandi guðsrikis tíð.

AFMÆLISVISA

Þig annist vor alfaðir hæða
og auði af vísdomi sínum.
Eg óska þér eilífra gæða
á afmælisdeginum þínum.

ODDVITA VÍSA

Víst er það, að víða enn
vondir finnast þrjótar.
Oddvitar sem aðrir menn
eru lagabréjótar.

ÞEGAR UPP BIRTI

Veðurbliðan bætir hag.
Brosir andi hljóður.
Blessuð sólin sést í dag,
svona' er drottinn góður.

ÞÖGN

Orð hér mælir ekki neinn.
Er um fréttir lítið?
Þú ert líka þögull, Sveinn.
Þetta er eitthvað skrítið.

HITLER

Hitler skæðast verkið vann.

Voða fantur er hann.

Góði drottinn hýddu hann,

helst á rassinn beran.

SKÆÐIR VINIR

Hve margir þykjast vinir þínir vera
og veg þinn greiða, sjái aðrir til,
en sömu vinir sakir á þig bera
og svikja vilja út í klækja-hyl.
Með bros á vörum böðlar glæpi vinna
og bjarga sér á kostnað vina sinna.

Í tíma er öllum best að vaka' á verði,
það vita fáir, hver á móti snýst,
því einhver mäske æru þína skerðir
af einka vinum þeim, er hugðir síst.
Og hver veit nema ræningjarnir reyni
að ræna þig og flá að insta beini.

BASLARABRAGUR

Létt veitist þeim, sem lausir flakka,
lífinu eyða þeir í ró,
sem, þótt þeir eigi' ei konu' og krakka,
keppast við rétt að hafa nóg.
Lausir við heimsins harm og kif
hoppa þeir inn í eilíft líf.

Strax og þeir koma' úr þessum heimi
þeim verður dembt á markaðinn.
Yngismeyjar, sem eru á sveimi,
óðar þá finna maka sinn.
Gabriel alla giftir þar.
Gróflega er hann sagður snar.

Inndæl og prúð þar eru fljóðin,
ofan að mitti næstum ber,

piparmeyjarnar passa móðinn,
pilsin sín hafa styttri' en hér.
Hefja dansinn með hýra brá.
Haldið þið piltunum lítist á?

Þangað ætti sem fyrst að fara
fjöldinn, sem aldrei giftist hér,
og kynnast himins kvenna skara.
Þær kyssa best þann, sem fyrstur er.
Ekki' er að treysta á ungfrúrnar
eftir að Torfi kemur þar.

MIÐSVETRARMÓT

Nú koma hlaupandi halur og snót
hingað með ljúfustu geði.
Templarar halda sitt miðsvetrarmót
mönnum og konum til gleði.
Hér verður sungið og leikið af list,
lífandi ræðurnar skemta hér fyrst.
Gestirnir fullsælir blessa hvert "blót"
byrgir af fróðleik og gleði.

Hingað í kvöld stefnir halur og snót,
hver, sem vill gestrisni meta.
Þetta er fornheilagt miðsvetrar-mót.
Maður fær pottköku' að éta,
hangikjöt, pylsur og súrlegin svið,
sólbrunninn hákarl og geitasmjör við.

Þetta er fornheilagt miðsvetrar-mót.
Maður fær "rósettu" að éta.

Hver er svo linur að leggjast nú "bakk"
og langa að komast í fletið.
Nú verða allir að fara á flakk,
fjöldi við borð geta setið.
Flytjum nú Templurum lofgerðar ljóð,
lýsum því yfir að veislan sé góð.
Og með hrópi þúsundfalt húrra og "takk"
hver sem að mest getur étið.

ORT VIÐ ANDLÁTSFREGN

Sólveigar á Bjarkavöllum

Fornir vinir flytja brott.
fljótt eg nöfnin kenni.
Sólveig oft mér gerði gott.
Gjaldi drottinn henni.

SKÁLDIÐ

Á þig legg eg litla trú,
léttvægt er þitt Braga sáld.
Eg get bullað eins og þú,
sem ert af mörgum talinn skáld.

ÞÖGN

Skapraun er að skrafa ögn,
skýr er margur hljóður.
Vinnukonan þrífst á þögn,
það er billegt fóður.

KOSNINGAR

Feiti King og fáráðs-Meighen
flugust á, svo hristust grundir;
eftir margar mæðustundir
Meighen varð þó loksins undir.

JÓL

Ó, komið nú blessuð jól á jörð
með Jesú anda til spiltra manna.
Nú hjarir kristnin við kjörin hörð,
því kúgarar andlegt frelsi banna.
Og ljósið í hatursins helstormi deyr
og hræsnin er skurðgoð á almanna leiðum,
og spillingar-fárveðrið magnast æ meir
á mannlífsins íspöktu heiðum.

Ó, komið nú heilög jól á jörð
með Jesú krafti og frelsis-anda
og lífsins strauma í hjörtun hörð
og himneskan frið til allra landa.
Ó, gef þú oss, alfaðir, gleði á ný
og gjörðu heim vorn að ljóssins veldi,
lát himnana rofna með heilögum gný
og hell á oss kærleikans eldi.

JÓL

Komið nú blessuð inn til allra manna,
eilífan fögnuð veitið hverri sál,
komið með gleði, líf og ljósið sanna,
lífgandi flytjið himins friðar mál,
komið í náð og læknið lýða sárin,
líknandi máttur þerri harmatárin.

WHIP-POOR-WILL

Þegar við í húmi háttum,
heyrist þýði kliðurinn,
Whip-poor-will í öllum áttum
er að hefja kvöldsönginn.
Vögguljóð á veika strengi
viðkvæmt spilar Whip-poor-will,
þylur margt um miðnótt lengi
myrkraskáldið, Whip-poor-will.

Tónar líða' um landið víða.
lognið drotnar, alt er rótt.
Á þá kynja-hörpu hlýða
himinn, jörð og koldimm nótt.
Í þögn og myrkri miðra nátta
messar skáldið Whip-poor-will.
Heillavættir söngs og sátta
safnast kringum Whip-poor-will.

Fögur björk í friði nætur
fagnar komu Whip-poor-wills,
mjúk og syfjuð lauf sín lætur
leggjast yfir Whip-poor-will.
Þegar sefur syndug þjóðin,
særð og beygð af þrældóms hag,
þá hann yrkir lög og ljóðin,
ljóð um nýjan hjálpardag.

Úti' á verði einlægt biður
alheimsmátt að bjarga lýð.
Vaxi dæð og drotni friður,
dýrleg hefjist kærleiks tíð.
Upp til ljóss og lífsins hæða
líða bænir Whip-poor-wills.
Mest af guði' er metin ræða
myrkraskáldsins. Whip-poor-wills.

MINNI LANDNEMANNA

Sá langsýni landnemans andi
sér lyftir á ómælis flug;
yfir hafdjúpin leitar að landi
því landnemann brestur ei hug.
Hann finnur og nemur öll framtíðarlönd
í fjarlægum álfum við úthafsins strönd —
inn frjálsborni framsóknar andi.

Þó landnema lífinu grandí
hin langvinnu stríðsárin hörð,
um eilífa lífstíð að landi
er leitað á himni og jörð;
með upprisu sólar fer sigur í hönd
og sigurljóð flytja öll menningar lönd.
Guðs andi er landnemans andi.

MÓÐUR MINNING

Blessuð vertu móðir mín,
minning þín í hjarta lifir;
þú mér vaktir ávalt yfir
elskulega móðir mín
Ósk þín var, að yrði eg maður
öruggur í hverri þraut;
vegna þín eg vildi glaður
vanda líf á ævi braut.

Á GÖMLUM RÚSTUM

Ó blessuð veri minning vina minna,
sem mörgum árum síðan lifðu hér.
Ó hvað mér finst eg sáran söknuð finna;
um sorg og missi rústin vitni ber.

Hér var svo mörgum veittur beini bestur
og þros og gleði mætti vinum hjá;
nú kem eg aftur angri þrunginn gestur —
mér aðeins heilsar rúst og visin strá.

KVEÐIÐ GÖMLU LANDNEMUNUM

Aldni landnáms lýður sterki
lands og þjóðar merkið ber;
manndóm þinn í miklu verki
maður oft og víða sér.
Föðurlandsins lýður sterki
lán og blessun fylgi þér.

Meðan saman liggja leiðir
lífum glöð í friði og sátt.
Góður hugur hörmum eyðir
höldum trú á lífsins mátt;
meðan saman liggja leiðir
líknum þeim, sem eiga bágt.

Dýrmætt er, að fá að finnst,
fagna saman glaða stund;

þá er gott á margt að minnast,
mest það gleður dapra lund.
Alteins ljúft er líka að kynnast
lýðum fyrir handan sund.

Árin fjölga ævin líður,
óðum nálgast sólarlag;
æðri heimur bjartur bliður
býður nýjan gleði dag.
Engill lífs og friðar friður
fagnar oss um sólarlag.

SÓLARLAG Í ARIZONA

Himinn allan skreytir rauðum rósum
röðull skær um fagurt sólarlag;
fjöllin hjúpast þúsundlitum ljósum,
logarósúm skreytt þau signa dag.
Ljós og myrkur lýsa alheims mátt,
líf og dauði býður frið og sátt.

Blessuð sólin bak við fjöllin hnígur,
bjartur geisli dvínar í vestri ótt.
Fuglinn glaði skjótt til skógar flýgur,
skuggar breiðast yfir landið fljótt.
Blóm og skógur blundar sætt og rótt.
Bygðir faðmar himnesk vorblið nótt.

HAUST

Þrauta-rikt er þetta haust;
þrútið loft og sólar laust.
Dauðans þunga drynur raust;
dimt og kalt er alheims naust.

Drottinn vertu veikra skjól,
veit þeim frið og gleði um jól;
láttu þína líknar sól
lýsa og verma alheims ból.

MINNI CANADA

Þú Canada vort kæra land
með kosti óteljandi.
Oss við þig tengir trygðaband
vor trú og manndóms andi.
Að þínum auð, sem aldrei dvin,
hér öllum greiðast leiðir;
og fólkinu, sem flýr til þín,
þú faðminn móti breiðir.

Þú ert svo frið með fjöllin há
og frumskóg vötn og engi,
og breiða akra bændum hjá,
sem bjargráð veitir lengi.
Í siljómandi sólskins tíð
hver sál til gleði finnur.
Hér fylgir blessun frjálsum lýð
sem fús til heilla vinnur.

Í faðmi þér er framtíð vor
og frægð í Vesturheimi;
þar magnast lýðsins þrek og þor
við þraut og öfugstreymi;
þitt lof og gildi hefst hátt
í hugum frjálsra lýða
Vér biðjum æðsta alheims mátt
um eilífð með þér stríða.

A hjarslóð mun herinn þinn
á Hitlers þrælum berja,
og frægan sigur fær þar sinn
þá frelsi og líf skal verja.
Þín eflist þjóð við aldasafn
í öllu manndóms gengi.
Þinn lýður frjáls, þitt fræga nafn
við frið um eilífð tengi.

[2. ágúst, 1941]

ÍTIL JÓNASAR JÓNSSONAR

fyrir dómismálaráðherra Íslands

Sæll og margblessaður, velkominn vertu
vestur um haf til að kynnast oss hér;
umkringdur hollvættum hvarvetna sértu,
háttvirtu gestur, eins vítt sem þig ber.
Föðurlands stoð ertu sterk og óklofin,
styður þess heill, meðan hjarta þitt slær.
Kóróna þín er úr þrekvirkjum ofin;
þakklæti flytji þér himinn og sær.

Margfalda þökk fyrir komuna kæri;
kærleikur glæðist, þá heimsókn er gjörð:
oss hefir skilist, að vináttan væri
vegur til lífsins á himni og jörð.
Kveðju frá okkur til ættjarðarinnar

~~öskum~~ við heitt að þú flytjir með þér.
Leiði þig aftur til eyjunnar þinnar
almættis höndin, sem leiðir oss hér.

[1 september 1938]

SÉRA GUÐMUNDUR ÁRNASON

(Dáinn 24. febrúar, 1943)

Höggvið er djúpt á hjartans mið;
harmur kveðinn er frónskum lýði.
Árlega fellur landnámslið,
leiðandi menn og þjóðar prýði.
Sjaldan fanst nokkur fremri þér
fjölhæfur lærður prestur mætur.
Valmennið sitt í valnum hér
vestur-íslenska þjóðin grætur.

Alstaðar barst þú höfuð hátt,
hrginskilinn sannleiks vinur svarinn;
ofvaxið þér var ærið fátt,
afburða snjöllu máli farinn.
Þurfandi fólki lagðir lið —

löngum var knúð á góðvild þína;
þitt var hið æðsta mark og mið
manndóm og kærleik öllum sýna.

Rökstudd og sönn þín ræða var,
rík af hugsun og kærleiks anda;
vitni um andans auðlegð bar
orðsnildin þín í mestum vanda.
Glaðværð þú vildir glæða mest,
gáfum og elju til þess fórna;
ávalt það tókst þér einum best
almenningss gleðifundum stjórna.

Særðir vinir með sorgar brag
senda þér ástar þökk í hljóði.
Söfnuður, kirkja og kvenfélag
kveðja þig, elsku vinur góði.
Móti þér brosi lífsins lönd,
lífið nýja þér fögnuð boði;
faðmi sál þína á friðarströnd
fagur guðsríkis morgunroði.

JÓL

— Lög: Nú syngur á hátíð —

Nú heilsa að nýju heilög jól
og himinn af gleði ljómar;
nú streymir út ljós frá lífsins sól
og lofgjörð í söngvum hljómar;
nú halda menn kristnir heilög jól,
frá hásæti Drottins ómar.

Vor þakklátur andi hefst hátt,
í heiminn er kominn gestur,—
þeim gesti við fögnum glöð í sátt,
því guðs er hann æðsti prestur.
Hann leiðbeinir oss á ljúfan hátt
vor leiðtoginn allra bestur.

Í nærveru hans á neyðartið
er náð, sem oss Drottinn gefur.
Hann græðir vor sár, þá geysar stríð,
og gráthrygga örmum vefur;
og alheimsins þjáðum lösnum lýð
til lausnar hann komið hefur.

Vor heitust er þrá um þessi Jól,
að þjóðirnar friðinn hljóti,
og andi Krists ríki um alheims ból
og óguðleg styrjöld þrjóti.
En lausnarinn sé vort líf og skjól,
hans leiðsagnar allir njóti.

Nú heilsa að nýju heilög jól
og himinn af gleði ljómar;
nú streymir út ljós frá lífsins sól
og lofgjörð í söngnum hljómar;
nú halda menn kristnir heilög jól,
frá hásæti Drottins ómar.

MINNI ÍSLANDS

Þú háttvirta Ísland, vort hjartkæra land
vér heilsum þér fagnandi í dag.
Að minnast þín ættjörð og yrkja' um þig ljóð
það eykur vorn þjóðræknis brag.
Hér íslenski manngrúinn fagur og frjáls
sér fylkir í anda þér hjá,
og lútandi heyrir á heilagri stund
þitt hjarta af fögnuði slá.

Þú eldþrungni hólmi við heimskautið kalt
ert heimsfrægast land undir sól —
með elfur og heiðjökla, fossa og fjöll
og feðranna þjóðkunnu ból;
þar geymist vor auðlegð um aldanna fjöld
og ódauðleg smáþjóðar sál,
þem barðist og sigraði trúföst og traust
og talar sitt íslenska mál.

Nú bjóða þér félagsskap frelsisins lönd
og framtíðin brosir við þér.
Hinn völdugi Breti vill eiga þig að
og annast til virðingar sér.
Hann Jónatan veit hversu verðmæt þú ert;
hann verndar þitt sjálfstæði og frið.
Sem ástríkur kærasti kyssti þig strax
og kaus þér að standa við hlið.

Vér blessum þann dag þegar brotnaði vald
sem batt þig og deyddi til hálfis;
því gleðst nú þinn lýður, og guðirnir eins,
að getur þú upprisið frjáls,
Að morgni dags ljómar þitt frelsi og frægð
og fynnist þitt langvinna stríð.
Guð blessi þig Ísland, með velgengni og vernd,
sem vari um eilífa tíð.

ORKT ÞEGAR EG VARÐ 68 ÁRA

Nú heyri eg sögina syngja mér lag,
frá sólinni ylinn eg finn.

A sextugs og áttunda afmælisdag
eg yrki við saghestinn minn.

Um leyndardóm fræðast þá löngun mín var,
hvort lífstíðin þryti nú senn;
þá buldi í söginni hið bráslega svar —
þú brúkar mig töluvert enn.

Ef mætti eg spyrja, hvað mælist hún löng,
uns moldin og eg verðum eitt;
þá dulrænu tónana sögin söng —
og sagði mér hreint ekki neitt.

[16. nóv. 1942]

ÓSKIN MÍN

Það var snemma hjartaðs ósk mín ein:
eg eyða mætti til þess lífsins dögum,
að rækta skóg og grös, sem græða mein,
og gullin blóm á mannlífs brunafloögum.

FRÖSTNÓTT Í SEPTEMBER

A blómin mín frosin eg horfi hljóður,
hugurinn fyllist sárum kviða.

Því sendir þu trostið, guð minn góður!

Gastu ei látið það biða

að minsta kosti í mánuð enn?

Mér hefði líkað það betur.

Illviðri kjósa aungvir menn —

allra síst hörku vetur.

Eg hélt, að við ættum víst ennþá í sjóði

Indíana-sumarið, Drottinn minn góði.

VÍSA

Nú má eg til að koma, og tala við þig stund,
þú trúir ekki hvað mér finst það gaman.
Á því er enginn vafi, að best það lyftir þund
um litla stund að mega vera saman.

ÓSK —

Allur lýður Fróni frá
frið og blessun hljóti.
Gleði mest sé ávalt á
Íslendinga móti.

FORLÖG MANNS

Forlög manns að dauða dúr
deila sæmd og hnjóði;
lífið alt er skin og skúr
skuldabasl og gróði.

Lífsins bröttu boða föll
breyta stefnu og ráðum.
Möldin heimtar okkur öll
einhverntíma bráðum.

ÚRVALIÐ DEYR

Úrvalið deyr, en afhrök lifa;
oft er það sorglegð reynsla manns.
Þýðir ei neitt um það að skrifa —
þetta er vilji skaparans.

FOSSINN

Efst úr fjöllum æðir foss,
enginn tefur máti.
Stynur berg við kaldan koss,
klettar titra af grāti.

PÁSKA ÓSK TIL KONUNNAR

Þér eg óska elskan mín,
endalausrar páska gleði;
riki hún í huga og geði
hvar sem liggur braútin þín. . . .
Gegnum lífsins storminn stríða
styrki máttug föður hönd.
Friðar engill frelsis tíða
fagni þér á lífsins strönd.

BLÓMIN MÍN

Á sumri, þegar sólin skín,
eg sé á hverju beði
að vaka blessuð blómin mín
og boða frið og gleði.
Að lifa, er mín þrá, með þeim
og þeirra dýrð að skoða;
og eilíft líf í æðri heim
þau endalaust mér boða.

TIL KONUNNAR MINNAR

Eg þakka, en get ei galdið þér
þín gæði, elskan mín!

Guð launar alt, sem lofsvert er,
hann leiði þig til sín.

VORKOMA

Blessun er það öllum heimi,
að hinn kaldi vetur flýr;
æðra vald í alheims geimi
alt til lífs og starfa knýr.
Blessað vorið breiðist yfir
bygðir heimsins lönd og sæ;
endurnærir alt, sem lifir,
andi guðs í vorsins blæ.

Þrek og djörfung vorið vekur,
vonir tendrar lýðum hjá.
Böl og þjáning burtu rekur,
boðar hjálpráð guði frá.—
Blessuð sumar sólin heita
sínunum geislum vermir jörð.
Þjóðir heims, sem líknar leita,
lofi guð með þakkargjörð.

GLÖÐ VAR MÍN ÆSKA

Glöð var mín æska á árunum þeim —
um það eg tala og skrifa.

Þegar hún Gunnhildur gekk með mér heim,
gaman mér þótti að lifa.

Hún var svo spilaríði fjörug og fín;
fallegust þótti mér kærastan mín.

Þegar hún Gunnhildur gekk með mér heim,
gaman mér þótti að lifa.

Hún var svo mislynd, það mér þótti verst,
það mátti ei orðinu halla.

Og hvað hún var fljót, það mig furðaði mest,
að fela hvern einasta galla;

og þegar hún brosti, eg bráðnaði af ást,
mitt blóðrauða andlit í myrkrinu sást.

Eg vissi það gladdi hana Gunnhildi mest,
að geta okkur dauðskotið alla.

ÞEIM ÓÐUM FÆKKAR.

Við skulum láta lítið á því bera,
þó lífsins hagur þrengist sérhvert ár;
og happadrýgst mun oss, á verði að vera,
og varast það, sem eykur hrygð og sár.

Svo hart var margt, sem feður fengu að reyna,
og fátæk móðir daldi þungan harm.
En rudd af þeim var sigurbrautin beina,
sem börnin gengu studd af móður arm.

Nú stöðugt þynnist fylking fornra landa,
sem forðum reistu bygðir sínar hér;
þó finnast margir enn, sem uppi standa,
sem elli og feigð ei geta helgað sér.

Ó, gott er, meðan saman liggur leiðin
og leyft oss er, að sjást og talast við.
Hvenær sem endar þunga þrauta heiðin,
við þökkum fyrir vinsemd trygð og lið.

TIL PRÓFESSOR TRYGGVA OLESON

(Flutt í kveðjúsamsæti í Vancouver).

Um það er vert að tala, Tryggvi minn,
hve traustur þú ert ungdóms leiðarvisir
Af vísdóms perlum auðgast andi þinn,
sem öðrum sálum fram úr þoku lýsir.

Já, heill sé þér, sem þræddir menta veg,
og þökk sé hverjum, sem að manndóm virðir.
Það er sú mesta virðing. vona eg,
að vera talinn góður sálna hirðir.

A vegamótum þig eg forsjón fel;
í framtíð þinni stöðugt virðing hækki.
Eg óska þér og þínum vegni vel,
og vinafjöldinn margfaldlega stækki.

ÞÚ GLEYMIR EKKI

Þú gleymir ekki að Frón er okkar feðra og mæðra jörð
og friðsælasta land á þessum hnetti;
þar blessast gáfuð framtaks þjóð, með fögrum kostum
gjörð,
og frægan orðstír ber með öllum rétti.

Þú flytur burt úr Vesturheimi, gæt þess góði minn,
og gott er það og nauðsynlegt að muna:
í himnaríki ef þú vilt þér verði holað inn,
þá verður þú að kunna íslenskuna.

KVEÐJA TIL VINANNA

vestur á Strönd

Við komum til að kynnast hafsins strönd,
og koma út á sjóinn undur breiða,
er sundur skilur heimsins lýði og lönd,
en lýði alla til sín vill þó seyða.

Á kynnisferð við kusum hér að sjá
þau kraftaverk, sem vit og auðlegð fremur.
Já, satt er það, að mikið furðast má
sá maður, sem úr fámenninu kemur.

Og fá að líta fjöllin himinhá,
er hæstu tinda þekur vetrar mjöllin;
það er svo afar dýrðleg sjón að sjá.
Þá sólin hellir geislum yfir fjöllin.

Við komum, sáum, sumarskartið hér
í sínum fagra yndislega blóma,
og fagra borg, sem frægan orðstír ber,
sem fólksins mergð vill heimsækja og róma.

Og umfram alt hér vildum vini sjá,
sem voru okkar grannar árum síðan;
það okkur gladdi að geta fundið þá
við góða heilsu og allra bestu liðan.

Og ferðin hefir fögnuð okkur veitt,
því fólkið okkur gladdi á allar lundir.
Við munum það og þakka viljum heitt,
uns þrýtur líf, og sól er gengin undir.

Að lokum ávalt kemur kveðju stund,
þá kæra vini hljótum við að skilja.
Ó, þá er gott að vera glöð í lund
og góða vinsemd fyrir engum dylja.

Við geymum alt, og minnumst síðarmeir
á margt, er vinir sögðu á gleðistundum.

Svo hjartakærir eru allir þeir,
sem okkur hafa mætt á vina fundum.

Nú hjartans þakkir viljum votta þeim,
sem vegi okkar greiddu á allar lundir.
Til þeirra stöðugt berist blessun heim,
og bjartar verði allar lífsins stundir.

Um það er ekki auðvelt hér að spá
hvort aftur munum sjást í þessum heimi.
Við biðjum þess, og treystum örugt á,
að alheims Drottinn faðmi ykkur og gevni.

VINA FUNDIR

Kærleik vermdir vina fundir
veita styrk í sorg og þraut,
Þessar björtu stuttu stundir
stöðugt ljóma á ævi braut.

MÖRGUNN

Blessuð sól í austur átt
yl og geisla sendir;
þá sér lyftir hugur hátt,
heiðríkjan mér boðar sátt,
anda manns á eilífðina bendir.

ORKT Í MINNINGU UM DRENGINA sem féllu í stríðinu

Þann orðstír gat sér mannvalið, sem meta verður hátt,
og minningarnar frjálsir lýðir geymi.

Það upphefð er og harmabót, að hafa dreng þann átt,
sem hetja féll til bjargar öllum heimi.

GESTUR OG ÞÓREY ODDLEIFSSON Í HAGA

Um tap og söknuð syngur landsins harpa,
og sigurljóð um fræga landnáms daga.
A meðal hraustra glæsilegra garpa
var Gestur sterki Oddleifsson í Haga,
og Þórey mikla kosta konan góða
sem kærleiksylinn vildi öllum bjóða.

BRÚÐKAUPS VÍSA

Til Hrundar og Jónasar Skúlason

Forðist ykkur fár og neyð,
farsæld veginn greiði;
yfir ævilangri leið
ljómi sól í heiði.

EF GUÐ ER MEÐ

Vongóður eg forsjón fel
framtið mína í vöku og blund.
Ef guð er með, þá gengur vel
gangan fram að dauðastund.

BÆN

Er neyð og þrænging ró og gleði rænir
og ráðaleysið örvæntingu býr, —
Ó, himna Drottinn, heyr þá lýðsins bænir,
sem hungraður og nakinn til þín flýr.

EFNISYFIRLIT

Aðsókn	61
Afmællisvíska	133
Afturför	87
Á andaveiðum	86
Á Bjarkavöllum	43
Á drykkjutúr	124
Á dýraveiðum	131
Á gamlársdag í Arizona	97
Á gömlum róstum	153
Á sólarvængjum	14
Bankaránið	110
Baslarabragur	139
Bernskumíning	9
Biðillinn	16
Blessuð, ó blessuð.....	132
Bjessuð sól	88
Blómin mín (Blessuð himnesku blómin)	89
Blómin mín (Á sumri . . .)	177
Borguð skuld	103
Brúðkaupsvíska	192
Bren	194

Ef guð er með	193
Eg óska þér	128
Ferlingarvers	66
Forlög manns	173
Fossinn	175
Froskur	81
Frostrótt í september	170
Fuglinn minn	7
Gamanvísu (Eg er bestur til að tala)	115
Gamanvísu (Eg er skakkur)	113
Gamanvísu (Það breytast kjörin)	126
Gamlárskyöld	13
Gestur og Þórey í Haga	191
Gjaldþrota kaupmaður	23
Glöð var mín æska	180
Góða nótt	130
Harðindi	111
Harðstjórinn á hundalestingi	27
Haust (Nú mér heilsar haustið)	52
Haust (Þrautaríkt er þetta haust)	157
Hrafninn	79
Hugurinn	120
Hvöt (Byggjum fagra)	55
Hvöt (Við hrekjumst um hafið)	64
Jólanótt	33
Jólaóskir	76
Jól (Nú gleðjast börn)	91
Jól (Ó, komið nú blessuð)	147
Jól (Komið sem engill)	148
Jól (Nú heilsa að nýju)	164

Kapparíma	45
Kosningur	146
Kukill	105
Kulnuð ást	51
Kveðid gömlu landnemunum	154
Kveðja til Fljótsbyggðar	36
Kveðja til gamla ársins	31
Kveðja til vinnu	185
Kærlíkurinn	118
Lífsskoðun mín	114
Lofkveði til kvenfólksins	95
Lofsöngur (Lof sé þér)	92
Lofsöngur (Lífsins guð)	93
Míðsveitarmót	141
Míni Canada	158
Míni Íslands (Nú flýg eg í anda)	29
Míni Íslands (Þó hátvirta Ísland)	166
Míni landnemanna	151
Morgunljóð	18
Morgunn	189
Móðurmínning	152
Mátugjafir við þingkosningar	107
Nú hækkar sói	125
Nýársósk til vina mína	94
Nýju kartöflurnar	102
Oddvita vísa	134
Orkt í minningu um drengina	190
Orkt við andlátsfregn	143
Orkt þegar eg varð 68 ára	168
Ósk	172

Óskni míni (Bestu óskir . . .)	71
Óskni míni (Það var snemma)	168
Þáskaósk til konunnar	176
Séra Guðmundur Arnason	162
Skannmdegisóður	67
Skáldið	144
Skæðir vínlir	138
Sólarlag	21
Sólarlag í Arizona	156
Sumar (Sumarfeður)	109
Sumar (Sæll um sumartíð)	119
Sumarkoma (Velkomid sólfagra)	20
Sumarkoma 1923	42
Sumarkveðja	22
Sumar morgun	11
Svar til Péturs	400
Sveltarkosningin	106
Til Elnars skálds Kvatan	57
Til Guðm. og Ólaffu Ísberg	84
Til Jónasar Jónssonar	160
Til konunnar minnar	178
Til mömmu	70
Til prófessor Tryggva Óleson	183
Til séra Guðm. Arnasonar og frú Sigríðar	73
Um Ketil og könnu	108
Úrvælið deyr	174
Vers	121
Vertu framgjarn	122
Vetrarkoma	59

Vetrarlok	149
Vetur	149
Vinafundir	188
Vísa (Ég er að deyja)	99
Vísa (Undræð er okkur hjá)	101
Vísa (Vertu ekki sár)	129
Vísa (Nú má eg til)	171
Vísur um vor og sumár	78
Vorlð kemur	39
Vor	65
Vorkoma (Ó, velkomlð)	123
Vorkoma (Blessun er það)	179
Vorósk (Þig á löngum lífsins stig)	117
Vorósk (Kaldur vetur kveðja fer)	127
Vögguvísur	116
Whip-poor-will	149
Pakkargjörð	72
Pegar upp birt	135
Þeim óðum fækkar	181
Þjófurinn	104
Þorsteinn Erlingsson	19
Þú gleymir ekki	184
Þögn (Orð hér mæli)	136
Þögn (Skapraun er að skrifa)	145

Öll réttindi áskilin.

✓